

Promemoria

Vägval för framtiden: Justeringar av vägmärken i vägmärkesförordningen (2007:90)

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att 2 kap. 5 och 12 §§, 4 kap. 6 § och 6 kap. 8 § vägmärkesförordningen (2007:90) ändras så att varningsmärket för järnvägs korsning med bommar, A35, ersätts av en ny version av märket och att det införs ett nytt anvisningsmärke, E35, som får användas vid sådana korsningar. Dessutom ändras de närmare föreskrifterna för anordning Y3 Bom som en följd av införandet av anvisningsmärket E35 och det görs även en rättelse i de närmare föreskrifterna till vägmarkering M8 Heldragen linje.

Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Innehållsförteckning

2	Förslag till förordning om ändring i vägmärkesförordningen (2007:90).....	3
3	Utbyte av vägmärken	6
4	Varningsmärke A35	6
5	Anvisningsmärke E35	7
6	Anordning Y3	7
7	Vägmarkering M8.....	7
8	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	8
9	Konsekvenser.....	8

2 Förslag till förordning om ändring i vägmärkesförordningen (2007:90)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 och 12 §§, 4 kap. 6 § och 6 kap. 8 § vägmärkesförordningen (2007:90) ska ha följande lydelse.

2 kap.

5 §¹ Varningmärken är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
A34 Varning för kö 	Märket anger en vägsträcka där det finns risk för köbildning.
A35 Varning för järnvägs korsning med bommar 	Märket anger en korsning med järnväg eller spårväg där det finns bommar.
A36 Varning för järnvägs korsning utan bommar 	

12 §² Anvisningsmärken är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
E34 Cykelgata upphör 	Märket anger att en cykelgata upphör.

¹ Senaste lydelse 2017:923.

² Senaste lydelse 2020:844.

E35 Kör genom bommen

Märket anger att fordon som befinner sig mellan nedfällda bommar ska fortsätta färden genom bommen.

Märket används på baksidan av anordningen Y3, bom.

4 kap.

6 §³ Heldragna linjer är följande.

Markering	Närmare föreskrifter
M8 Heldragen linje 	Markeringen anger att bestämmelserna i 3 kap. 11 § eller 12 § fjärde stycket trafikförordningen (1998:1276) eller föreskrifter meddelade med stöd av den förordningen är tillämpliga. Heldragen linje kan vara heldragen mittlinje, heldragen körfältlinje eller heldragen kantlinje. Heldragen körfältlinje och heldragen kantlinje är enkel. Heldragen mittlinje kan vara såväl enkel som dubbel.
M9 Spärrområde 	Markeringen anger ett område där fordon inte får föras enligt 3 kap. 11 § trafikförordningen. Markeringen består av vinklade eller snedställda streck beroende på förhållandena på platsen. Del av eller hela området kan utföras i vitt.

6 kap.

8 §⁴ Bommar vid korsning med järnväg eller spårväg är följande.

Anordning	Närmare föreskrifter
Y3 Bom 	Märke E35, kör genom bommen, kan vara uppsatt på anordningens baksida. Anordningens baksida får förses med texten "Kör genom bommen".

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2027.

³ Senaste lydelse SFS 2017:923.

⁴ Senaste lydelse SFS 2017:923.

2. Vägmärken och andra anordningar enligt äldre bestämmelser som till storlek eller utformning strider mot denna förordning får användas tills vidare, dock längst till utgången av år 2041. I fråga om sådana vägmärken eller anordningar gäller äldre bestämmelser, om inte Transportstyrelsen föreskriver annat.

3 Utbyte av vägmärken

I denna promemoria föreslås ändringar i vägmärkesförordningen (2007:90). För att gränsöverskridande trafik ska fungera smidigt finns det på FN-nivå en konvention som reglerar hur vägmärken och signaler ska utformas: Konvention om vägmärken och signaler. För Europa finns även en särskild överenskommelse som utgör tillägg till konventionen och ett tilläggsprotokoll om vägmarkeringar. Sverige är ansluten till alla tre. Målet med dessa rättsakter är inte full enhetlighet, men att det ska vara möjligt att känna igen vägmärken och signaler runt om i världen.

United Nations Economic Commission for Europe (FN:s ekonomiska kommission för Europa), UNECE, antog under 2025 ändringar i konventionen, överenskommelsen och tilläggsprotokollet som bl.a. innebär att det finns helt nya vägmärken och vägmärken som fått ett nytt utseende.

Transportstyrelsen har rekommenderat att Sverige inför det nya utseendet för Varningsmärke för järnvägs korsning med bommar, med den svenska benämningen A35 och ett helt nytt anvisningsmärke med uppmaningen Kör genom bommen, som föreslås få benämningen E35. Som en följd av införandet av E35 bör även de närmare föreskrifterna till anordning Y3 Bom ändras. Transportstyrelsen har även framfört att det finns en felaktig hänvisning i de närmare föreskrifterna till vägmarkering M8 Heldragen linje. Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

4 Varningsmärke A35

Förslag

Nuvarande varningsmärke för järnvägs korsning med bommar A35 ska bytas ut.
--

Skälen för förslaget

United Nations Economic Commission for Europe (FN:s ekonomiska kommission för Europa), UNECE, har tagit fram ett nytt utseende för varningsmärket för järnvägs korsning med bommar. Det nya utseendet för märket är markant lättare att förstå. Finland har uppgett att de kommer att använda det nya utseendet. Norge och Danmark har ännu inte tagit ställning men uttryckt att det nya utseendet är tydligare. Det nuvarande varningsmärket föreslås därför bytas ut mot det varningsmärke som UNECE tagit fram. Införandet kräver en ändring i 2 kap. 5 § vägmärkesförordningen (2007:90).

5 Anvisningsmärke E35

Förslag

Nytt anvisningsmärke E35 kör genom bommen ska införas.

Skälen för förslaget

Märket är nytt och innebär en uppmaning till en trafikant som har hamnat mellan nedfällda bommar i en järnvägs korsning att köra genom bommen. Vägmärket kommer att kunna användas på baksidan på anordningen Y3 Bom och får ersätta eller komplettera den text som redan finns på många järnvägsbommar. Det blir upp till ansvarig vägghållare, dvs. Trafikverket och kommunerna, att avgöra om märket ska sättas upp. Införandet kräver en ändring i 2 kap. 12 § och 6 kap. 8 § vägmärkesförordningen (2007:90).

6 Anordning Y3

Förslag

De närmare föreskrifterna till anordning Y3 Bom bör ändras så att det framgår att märke E35 får vara uppsatt på bommens baksida samt att bommens baksida får förses med texten ”kör genom bommen”.

Skälen för förslaget

Baksidan på anordning Y3 Bom får redan i dag förses med texten ”kör genom bommen”. Genom införandet av märke E35 tillkommer en möjlighet att kombinera texten med det nya märket. Det blir upp till ansvarig vägghållare att bedöma när det är lämpligt att ha märke, text eller både och. Ändringen av de närmare föreskrifterna innebär att 6 kap. 8 § vägmärkesförordningen (2007:90) behöver revideras.

7 Vägmarkering M8

Förslag

De närmare föreskrifter som hänför sig till vägmarkering M8 Heldragen linje ska revideras genom att hänvisningen till 3 kap. 12 § trafikförordningen (1998:1276) ändras från tredje till fjärde stycket.

Skälen för förslaget

Transportstyrelsen har uppmärksammat att de närmare föreskrifterna till vägmarkeringen M8 hänvisar till fel stycke i 3 kap. 12 § i

trafikförordningen (1998:1276). Den korrekta hänvisningen ska vara till 3 kap. 12 § fjärde stycket i trafikförordningen.

8 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag

Förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2027. Vägmärken och andra anordningar enligt äldre bestämmelser som till storlek eller utformning strider mot förordningen får användas tills vidare, dock längst till utgången av år 2041. I fråga om sådana vägmärken eller anordningar gäller äldre bestämmelser om inte Transportstyrelsen föreskriver annat.

Skälen för bedömningen

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2027. En ikraftträdandetidpunkt under 2027 bedöms ge ansvariga myndigheter och väghållare tillräcklig tid att anpassa rutiner, planering och informationsinsatser till de nya bestämmelserna. Samtidigt säkerställs att ändringarna kan börja tillämpas utan onödigt dröjsmål.

Det är vidare motiverat att tillåta en längre övergångsperiod för befintliga vägmärken och anordningar som inte uppfyller de nya kraven på utformning eller storlek. Utbyte av vägmärken sker i normalfallet i samband med ordinarie drift och underhåll, och att kräva ett omedelbart eller snabbt generellt utbyte skulle innebära betydande kostnader och administrativa belastningar för såväl statliga som kommunala väghållare. En övergångsperiod som sträcker sig till utgången av 2041 medger att utbytet kan ske successivt och kostnadseffektivt, utan att trafiksäkerheten påverkas negativt. Den föreslagna tidsramen innebär även att hela livslängden för redan uppsatta vägmärken kan tas till vara, vilket är förenligt med principerna om god resurshushållning och miljömässig hållbarhet. Samtidigt säkerställs att det finns en tydlig slutpunkt för övergången, vilket på längre sikt främjar en enhetlig och modern vägmiljö.

9 Konsekvenser

Bedömning

Förslaget förväntas medföra tydligare skyltning vid järnvägs korsningar med bommar, vilket kan bidra till ökad trafiksäkerhet. Förslaget innebär inga nya arbetsuppgifter i sak för Trafikverket och kommunerna, men medför ett behov av att vidta vissa åtgärder inom ramen för det befintliga väghållaransvaret. Eftersom utbytet av befintliga vägmärken kan ske i samband med ordinarie drift- och underhållsåtgärder över en

period på 15 år bedöms det inte heller medföra några ekonomiska konsekvenser för staten och kommunerna. Förslaget bedöms ha en begränsad och proportionerlig påverkan på den kommunala självstyrelsen.

Skälen för bedömningen

Nuvarande varningsmärke för järnvägs korsning med bommar A35 ska enligt förslaget bytas ut. Enligt uppgifter från Trafikverket finns det sammanlagt 3 500 sådana vägmärken på statliga, kommunala och enskilda vägar. Trafikverket uppskattar att kostnaden för att byta ut ett vägmärke är ca 13–14 000 kronor, vilket inkluderar material och arbetskostnader. Detta är en kostnad som gäller redan i dag, för alla vägmärken som byts ut fortlöpande. Det är alltså inte fråga om en kostnad som enbart tillkommer för varningsmärken för järnvägs korsning med bommar, utan beskriver de kostnader som Trafikverket och kommunerna har redan nu.

I egenskap av väghållare för det statliga vägnätet ansvarar Trafikverket för att byta skyltar på statliga och enskilda vägar, vilket innebär att Trafikverket kommer att behöva byta 1 300 respektive 950 vägmärken. Det beräknas innebära en sammanlagd engångskostnad på ca 30 miljoner kronor för Trafikverket, men det är kostnader som Trafikverket ändå skulle ha haft i och med att vägmärken behöver bytas ut återkommande på grund av att de blir slitna och tappar färg. Skillnaden nu är att i stället för att ersätta ett slitet märke med den gamla versionen av A35 ersätts det av en ny version. Det innebär att kostnaderna för Trafikverket inte går utöver de kostnader som myndigheten redan har för drifts- och underhållsåtgärder.

I egenskap av väghållare för det kommunala vägnätet ansvarar kommunerna för att byta skyltar på kommunala vägar. Enligt uppgifter från Trafikverket beräknas kostnaderna på motsvarande sätt som för kommunerna att bli ca 17 miljoner kronor för ett utbyte av 1 250 vägmärken, men eftersom utbytet kan ske i samband med ordinarie drifts- och underhållsåtgärder över en period på 15 år bedöms det inte medföra några nya kostnader för kommunerna som de inte ändå skulle ha haft. Antalet vägmärken som berörs av förslaget varierar från kommun till kommun. Utifrån uppgiften att det handlar om 1 250 vägmärken totalt som kan bytas ut under 15 år skulle det vid en jämn fördelning av underhållsåtgärder över tid bli fråga om att byta ut 80 märken varje år. Detta antal avser dessutom 290 kommuner, så i flera fall blir det inte ens fråga om att byta ut ett enda vägmärke per kommun och år, även om det givetvis kommer att finnas kommuner som har fler märken än andra. Sammantaget är bedömningen ändå att kostnaderna för förslaget kan anses vara försumbara.

Enligt förslaget får vägmärken och andra anordningar enligt äldre bestämmelser som längst användas till utgången av år 2041. Eftersom vägmärken normalt sett har en livslängd på ca 20 år kommer de allra flesta befintliga vägmärken inte behöva bytas ut under sin ordinarie användningstid.

För både Trafikverkets och kommunernas del är därför bedömningen att några extra kostnader inte kommer att uppstå som en följd av förslaget,

vilket även innebär att det inte föranleder ekonomisk kompensation till kommunerna enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Förslaget i denna del innebär en viss påverkan på den kommunala självstyrelsen genom att kommunerna i egenskap av väghållare successivt behöver byta ut varningsmärke A35 på kommunala vägar. Syftet med regleringen är att öka trafiksäkerheten genom tydligare skyltning och förbättra igenkännbarheten av vägmärken vid järnvägs korsningar för trafikanter. Kommunerna ges samtidigt ett betydande handlingsutrymme vid genomförandet, bland annat genom en lång övergångsperiod och möjlighet att samordna utbytet med ordinarie drifts- och underhållsarbete. Inskränkningen i den kommunala självstyrelsen bedöms därför vara begränsad och inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med förslaget, i enlighet med 14 kap. 3 § regeringsformen.

Vad gäller det nya anvisningsmärket E35 kommer det att vara frivilligt för Trafikverket och kommunerna att sätta upp märket, vilket innebär att förslaget inte inskränker den kommunala självstyrelsen i detta avseende. Ändringen av de närmare föreskrifterna till anordning Y3 Bom görs som en följd av att anvisningsmärke E35 införs. Förslaget i dessa delar medför därmed inga nya skyldigheter och således inte heller några tvingande kostnader för vare sig Trafikverket eller kommunerna.

Ändringen av de närmare föreskrifter som anges till vägmarkering M8 utgör endast en redaktionell ändring som inte medför några kostnader eller andra nämnvärda konsekvenser för vare sig Trafikverket eller kommunerna.